

Οι ελεγκτές λογιστές σε ρόλο - «κλειδί» και η ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης

Τετάρτη, 3 Φεβρουαρίου 2010 07:00

URL: <http://www.naftemporiki.gr/news/redirstory.asp?id=1773034>

Η αναβάθμιση του ρόλου του Ορκωτού Ελεγκτή, πέρα από την ανάγκη για διαρκή ενημέρωση πάνω στις σύγχρονες απαιτήσεις του επαγγέλματος συνεπάγεται και αυξημένες υποχρεώσεις από την πλευρά του.

Αφορμή για το παρόν άρθρο υπήρξε το σχετικό δημοσίευμα στο φύλλο της 25ης Ιανουαρίου 2010 της εφημερίδας ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ με θέμα «ανεξαρτησία και δεοντολογία για τους Ελεγκτές Λογιστές», όπου εκφράζονται οι έγκυρες απόψεις του κ. Γιάγκου Χαραλάμπους, διακεκριμένου συμβούλου επιχειρήσεων, εμπειρογνώμονα ελεγκτικής λογιστικής και του ευρύτερου χρηματοοικονομικού χώρου.

Είναι αναμφισβήτητη η αξία των αρχών της δεοντολογίας, ανεξαρτησίας, αντικειμενικότητας και εμπιστευτικότητας που πρέπει να διακρίνουν την άσκηση του ελεγκτικού λογιστικού επαγγέλματος, τη σπουδαιότητα της αξίας του οποίου οι σύγχρονες κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις αναδεικνύουν όλο και περισσότερο.

Γιατί είναι αναμφισβήτητη χρήσιμος ο ρόλος του στη διαμόρφωση κλίματος αξιοπιστίας και εύρυθμης λειτουργίας των επιχειρήσεων και της οικονομίας, πολύ δε περισσότερο σε περίοδο οικονομικής κρίσης.

Ευρωπαϊκές κατευθύνσεις

Είναι γνωστή η προσπάθεια που καταβάλλεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση για τη σύγκλιση των νομοθεσιών αλλά και της ουσίας των ενδο-ευρωπαϊκών συναλλαγών στους διάφορους τομείς Παροχής Υπηρεσιών.

Είναι προφανές πως η όποια προσπάθεια σύγκλισης με γνώμονα την ποιότητα και την αξιοπιστία, θα είναι προς «τα πάνω» και όχι προς «τα κάτω», ώστε το όποιο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, να προσφέρει στους πολίτες και τις επιχειρήσεις των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης τις ίδιες ευκαιρίες και παρόμοια εξασφάλιση.

Το ότι στη χώρα μας, σε ορισμένους τομείς ισχύει κάποιο καθεστώς που αντιβαίνει σε καταξιωμένους και νομικά κατοχυρωμένους θεσμούς κάποιων άλλων ευρωπαϊκών χωρών, που είναι δεδομένο πως εξυπηρετούν το συμφέρον του πολίτη ή και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, δεν σημαίνει πως θα συνεχίσει να ισχύει επί μακρόν.

Αξιόπιστες υπηρεσίες

Αναφερόμενοι στο θέμα της «προστασίας του καταναλωτή και της επιχειρηματικότητας» από τους διάφορους Φορείς Παροχής Υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των Ελεγκτών Λογιστών, αξίζει να αναφερθεί πως στο πνεύμα των παραπάνω, οι έννοιες που αναδεικνύονται από τις σύγχρονες εξελίξεις είναι:

«Το εκσυγχρονισμένο θεσμικό πλαίσιο και οι διάφορες οικονομικές παράμετροι που επηρεάζουν το επάγγελμα του Ελεγκτή Λογιστή, αναδεικνύουν το κύρος και τη σπουδαιότητα των υπηρεσιών του έναντι των επιχειρήσεων».

* «Επαγγελματικά προσόντα», δηλαδή κατάλληλη εκπαίδευση σύμφωνα με διεθνή αποδεκτά πρότυπα,

* «Διαπίστευση», δηλαδή απονομή επάρκειας σε ό,τι αφορά ελάχιστες αποδεκτές προϋποθέσεις για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας,

* «Ποιότητα», δηλαδή ικανοποίηση βασικών αναγκών από τις παρεχόμενες υπηρεσίες και τέλος,

* «Εγγύηση» της αξιοπιστίας των παρεχόμενων υπηρεσιών, δηλαδή αντικειμενική εξασφάλιση με πρακτικό τρόπο, σε ό,τι αφορά την αποκατάσταση της ενδεχόμενης βλάβης - χρηματικής ζημιάς που μπορεί να προκληθεί από λάθος ή παρεξήγηση του παρέχοντος υπηρεσίες.

Τα τυπικά «επαγγελματικά προσόντα» και η «διαπίστευση» της ικανότητας κάποιου στο να παρέχει συγκεκριμένες υπηρεσίες, αποτελούν φροντίδα της χώρας η οποία παράγει και ελέγχει τους αντίστοιχους επαγγελματίες.

Η «ποιότητα» των παρεχόμενων υπηρεσιών είναι κάτι το υποκειμενικό. Θεωρητικά, όλοι μπορούν να ισχυρίζονται πως την προσφέρουν. Τη στιγμή δε που κάποιος «αγοράζει υπηρεσία», μπορεί να λεχθεί πως αυτόματα αποδέχεται την αντίστοιχη ποιότητα που του προσφέρεται με αυτήν.

Η «εγγύηση» όμως για την αξιοπιστία των υπηρεσιών σε βαθμό που να ικανοποιούν πλήρως το Χρήστη (Φυσικό Πρόσωπο ή Επιχείρηση), φαίνεται πως είναι το ζητούμενο.

Σε μια σύγχρονη κοινωνία, η απαραίτητη «εγγύηση υπηρεσιών» έχει πρακτικό νόημα όταν συνοδεύεται μόνο από αξιόπιστη «ασφαλιστική κάλυψη». Δηλαδή όταν προσφέρεται «a riogri» από κάποιον αναγνωρισμένης αξιοπιστίας, τρίτο φορέα, ο οποίος εγγυάται για τις όποιες ζημιογόνες συνέπειες από αμέλεια, λάθος ή παράλειψη του παρέχοντος υπηρεσίες.

Είναι προφανές πως για να είναι σε θέση μια Ασφαλιστική Εταιρεία να εγγυηθεί, θα πρέπει κατά κάποιο τρόπο, να ελέγχει, «καλή τη πίστη», τα τυπικά εχέγυα και τη φαινομενική ποιότητα αυτού για τον οποίο εγγυάται, εξασφαλίζοντας έμμεσα τον Καταναλωτή ή Επιχείρηση, αποδέκτη των όποιων υπηρεσιών.

Εξελίξεις και νέοι κανόνες

Οι νομοθετικές - θεσμικές αλλαγές που επέρχονται στο ευρύτερο πολιτικό, αλλά και στο κοινωνικό-οικονομικό σύστημα (Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, ΒΑΣΙΛΕΙΑ II, SOLVENCY II), επιφέρουν θεμελιώδεις μεταβολές στην εργασία και στις ευθύνες των Οικονομικών Διευθυντών, των Λογιστών, των Ελεγκτών των επιχειρήσεων όσο και των Στελεχών των Εμπορικών Οργανισμών.

Είναι γνωστή η ανάγκη των επιχειρήσεων για υπηρεσίες κύρους και υψηλής «πρόσθετης αξίας» από τους Ελεγκτές Λογιστές. Υπηρεσίες με επαγγελματική ευθύνη και επιμέλεια στην εφαρμογή των φοροτεχνικών, νομικών, θεσμικών και ηθικών κανόνων, που διέπουν τη δραστηριότητά τους.

Το εκσυγχρονισμένο θεσμικό πλαίσιο και οι διάφορες οικονομικές παράμετροι που επηρεάζουν το επάγγελμα του Ελεγκτή Λογιστή, αναδεικνύουν το κύρος και τη σπουδαιότητα των υπηρεσιών του έναντι των επιχειρήσεων.

Ανεξάρτητα αν αυτές είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών ή όχι, νοιώθουν όλο και πιο πολύ έντονα την εξάρτησή τους από τον Ορκωτό Ελεγκτή πάνω σε σοβαρά χρηματοοικονομικά - λογιστικά θέματα ή σε θέματα κρίσιμων επιχειρηματικών αποφάσεων (εξαγορές, συγχωνεύσεις, συμπράξεις, εξαγωγές, επενδύσεις κ.λπ.).

Η τρέχουσα χρηματοοικονομική κρίση είναι φυσικό να δημιουργεί αυξημένο κλίμα «έντασης» ευθύνης και επαγγελματικού κινδύνου. Είναι προφανές πως η αναβάθμιση του ρόλου του Ορκωτού Ελεγκτή, πέρα από την ανάγκη για διαρκή ενημέρωση πάνω στις σύγχρονες απαιτήσεις του επαγγέλματος συνεπάγεται και αυξημένες υποχρεώσεις από την πλευρά του.

Οι συνακόλουθες ευθύνες που αναλαμβάνει, πέρα από την επαγγελματική δεοντολογία και αμεροληψία, επιβάλλουν τη σωστή και αξιόπιστη ασφαλιστική κάλυψη της επαγγελματικής ευθύνης, που στην πράξη μεταφράζεται σε νομική και οικονομική προστασία του.

Είναι προφανές πως ο ρόλος της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης (ΕΛΤΕ) προβάλλει ιδιαίτερα σημαντικός αφού θα πρέπει να θεσμοθετήσει κανόνες και να επιβάλει κατάλληλο μηχανισμό ελέγχου για την εύρυθμη λειτουργία του επαγγέλματος του Ελεγκτή Λογιστή σύμφωνα με την ισχύουσα ευρωπαϊκή - διεθνή πρακτική.

Ευρωπαϊκή Ένωση

Πάγια επιδίωξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης φαίνεται πως είναι η σταδιακή εφαρμογή της Ασφάλισης Επαγγελματικής Ευθύνης σε όλους τους επαγγελματίες που παρέχουν υπηρεσίες σχετιζόμενες με την «Ασφάλεια», την «Υγεία» και το «Χρήμα».

Χαρακτηριστικό της διαμορφωμένης τάσης είναι η διά νόμου υποχρεωτική ασφάλιση της επαγγελματικής αστικής ευθύνης επαγγελματιών όπως Ασφαλιστικοί Διαμεσολαβητές (Μεσίτες, Πράκτορες ή Σύμβουλοι Ασφαλίσεων), Τουριστικοί Πράκτορες, Ελεγκτές Λογιστές.

Η τάση αυτή, αν όχι διά νόμου τουλάχιστον θεσμικά, αναμένεται να επεκταθεί και σε άλλους φορείς παροχής υπηρεσιών που ελεύθερα θα δραστηριοποιούνται σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ειδικά για τους Ελεγκτές Λογιστές, η ασφαλιστική κάλυψη είναι επιτακτική ανάγκη τόσο για την προστασία της αγοράς όσο και των ίδιων. Προς τούτο, θα πρέπει να αντιμετωπίσουν το όλο θέμα ρεαλιστικά σε σύγχρονη ορθολογική βάση σύμφωνα με δοκιμασμένα ευρωπαϊκά - διεθνή πρότυπα και όχι με «ψευδεπίγραφα» ασφαλιστήρια.

Τα οποία φαίνεται να «ασφαλίζουν» αλλά δεν καλύπτουν την πραγματική ανάγκη του Ασφαλισμένου. Γιατί, κάποιιο περιορισμοί - εξαιρέσεις του ασφαλιστηρίου ή τα ελάχιστα όρια καλύψεων που συνήθως ορίζονται, δεν περιορίζουν τον επιχειρηματία που θα προβάλλει κάποια αξίωση, ούτε δεσμεύουν τον Δικαστή που θα αποφασίσει για το ύψος της αποζημίωσης.

Κάλυψη μέχρι ποιο ποσό

Είναι εύλογο ένα τέτοιο ερώτημα όταν μιλάμε για την ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης που είναι ένας καθαρά υποκειμενικός κίνδυνος. Με δεδομένο πως η όποια δραστηριότητα μοιραία συνεπάγεται ενέργειες που μπορεί να προκαλέσουν βλάβη, είναι προφανές πως θα πρέπει να εκτιμηθεί και αποτιμηθεί η εκάστοτε πιθανή ζημιά.

Είναι σκόπιμο να επισημανθεί πως το ελάχιστο όριο για το οποίο πρέπει να γίνει ασφάλιση αστικής ευθύνης, δεν προκύπτει από εφαρμογή μαθηματικών μοντέλων αλλά στηρίζεται στην ευρύτερη πρακτική και στατιστική εμπειρία του διεθνοποιημένου θεσμού της Ασφάλισης, λαμβάνοντας υπόψη υποκειμενικούς παράγοντες που σχετίζονται με τον εκάστοτε επαγγελματικό κλάδο και την «ψυχολογία» της εγχώριας και της ευρύτερης αγοράς.

Σημειώνεται πάντως πως πέρα από κάποιο ελάχιστο επίπεδο υποχρεωτικής ασφάλισης που πρέπει να επιβάλλεται θεσμικά, ο «χρυσός» πρακτικός κανόνας υπαγορεύει το εξής:

«Αγόρασε όσο πιο μεγάλα όρια κάλυψης αστικής ευθύνης μπορείς προκειμένου να νοιώθεις ασφαλής και είσαι σε θέση να πληρώσεις το αντίστοιχο κόστος της ασφάλισης».

Σε ένα τέτοιο προβληματισμό είναι προφανές πως ο ρόλος ενός έμπειρου και αξιόπιστου Ασφαλιστικού Συμβούλου μπορεί να είναι ιδιαίτερα χρήσιμος, λαμβάνοντας υπόψη το χαμηλό εν γένει επίπεδο των ασφαλιστικών υπηρεσιών και τη ρευστότητα που χαρακτηρίζει τον ασφαλιστικό κλάδο στη χώρα μας.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΥΤΙΝΑΣ, Μηχανικός ΕΜΠ & ENSPM Γαλλίας. Μετά από εμπειρία σε πολυεθνικό ασφαλιστικό όμιλο, την τελευταία 15ετία δραστηριοποιείται στο χώρο των Ασφαλίσεων. Είναι διευθύνων σύμβουλος της «ΚΟΥΤΙΝΑΣ ΑΕ - Μεσίτες Ασφαλίσεων, Εξουσιοδοτημένοι Ανταποκριτές των Lloyd's» με εξειδίκευση στις ασφαλίσεις επαγγελματικής ευθύνης, τεχνικών έργων & επιχειρηματικών κινδύνων